

Objectors i insubmisos, un premi carregat de futur

L’Institut Català Internacional per la Pau ha creat el premi ICIP Constructors de Pau per reconèixer públicament persones, col·lectius o entitats que han contribuït d’una manera destacada i dilatada a promoure i fomentar la pau. Avui la presidenta del Parlament de Catalunya lliurarà a l’edifici de la Ciutadella, antiga caserna, el premi 2011 al col·lectiu d’objectors i insubmisos de consciència al servei militar obligatori a l’Estat, simbolitzat en Pepe Beúnza, primer objector per raons ideològiques, l’any 1971. I en recollir-lo l’acompanyaran un grup de persones de diverses etapes del moviment. De ben segur que serà un ple de remembrances, però també un acte en què planarà el present i el futur, com veurem.

En fer-se públic, han sovintejat preguntes com: per què ara? ¿No és història passada? Paga la pena? ¿No es va celebrar ja l’any passat el desè aniversari de la supressió del servei militar obligatori i de la prestació social substitutòria? La meua resposta va sempre en la mateixa direcció: sí, com argumenta l’acta de concessió és un premi al passat, a un seguit d’accions i campanyes endegades durant la dictadura que optaren per la no-violència i la desobediència civil. Sí, és un premi que connecta amb arrels antibel·licistes antigues a casa nostra, com mostra en la història recent el preàmbul de l’Estatut de Núria de 1931, que, en nom del poble de Catalunya i de tots els pobles d’Espanya, explicita l’aspiració que la joventut fos alliberada de l’esclavatge del servei militar. I certament, és un premi que recorda el paper

cabdal que el moviment d’objectors i les grans complicitats socials, polítiques i intel·lectuals que generarà tingueren en la Transició i en la formació de valors genuïnament democràtics. Però és també, sobretot, un premi que mira al present i al futur.

Com a trajectòria, els objectors i insubmisos –citant l’acta del premi– representen “una lluita individual i col·lectiva, endegada durant el franquisme, amb formes múltiples i innovadores, amb una gran arrel territorial, que va aconseguir [...] la supressió del servei militar obligatori”. L’impacte quantitatiu

RAFAEL GRASA

PRESIDENT DE L’INSTITUT CATALÀ INTERNACIONAL PER LA PAU (ICIP)

No-violència i desobediència civil segueixen presents en l’objecció fiscal o en el 15-M

fou enorme, un factor bàsic per explicar les diverses lleis i normatives redactades i derogades des dels anys 80 a finals dels 90, amb més de 1.600 insubmisos i més d’un milió d’objectors que participaren en la prestació substitutòria. Però encara és més important el seu impacte qualitatiu, amb efectes molt positius i duradors en la nostra societat, en els nostres valors i en el nostre sistema polític.

Ras i curt, el moviment “ha contribuït a l’aprofundiment de la democràcia, a la difusió dels valors de la cultura de la pau i, amb el rebuig a l’ús de les armes, al foment de l’ob-

jecció de consciència, de la desobediència civil i de la resolució no-violenta dels conflictes. En definitiva, ha ajudat a fer la nostra societat més justa i els nostres valors més solidaris i coherents”. Només per això el premi ja té sentit, en reconèixer els que han afaïçonat el nostre present.

Els objectors i insubmisos, al costat de figures com Lluís Maria Xirinacs o Gonzalo Arias, han contribuït a fer de la no-violència i de la desobediència civil un principi ètic, una estratègia política i un instrument per al canvi social: negar-se explícitament a seguir la llei perquè es considera injusta tot acceptant el càstig que se’n deriva, i fer-ho per mostrar la seva injustícia i per aconseguir la seva derogació. En aquest sentit, la importància i constància de l’objecció fiscal, primer a les despeses militars i ara, de forma encara incipient, a la injusta asimetria de tracte fiscal que rebem com a ciutadans i com a poble, ho mostren.

La desobediència civil és cada cop més present i més exitosa al món actual, com s’ha vist en algunes de les revoltes àrabs, en la lluita contra la corrupció a Rússia i a l’Índia o, també, en el moviment del 15-M i Ocupa Wall Street. I de ben segur que ho serà també en l’agenda política i social futura.

Els objectors i insubmisos van mostrar que Mao Zedong no tenia raó quan afirmà que el poder emana d’un barril de pólvora. Al contrari, el seu exemple demostra que la força de la gent, de les persones, dels pobles, rau en una concepció del poder que no depèn de la relació manar-obeir, sinó del coratge de retirar el consentiment a qui actua de forma injusta.

